

minister i forrige Møde, nemlig saaledes, at Sogneforstanderskabet beholder den Ret, det hidtil har havt, til at føre Medtilsyn med Skolevæsenet ved Siden af Præsten. Det er jo vel muligt og vistnok rigtigt, at dette kan blive udtrykt noget tydeligere, efter som der har været saa stor Tvivl tilstede endogsaa blandt Folk, som sidde i denne Sal. Jeg skal, imedens jeg er ved dette, tillade mig at fremsføre en Tanke, som ikke før er kommen til Orde her i Salen. Der er talt vidt og bredt om, hvorledes Præstens Stilling til Skolevæsenet, og hvorledes Skolevæsenets Stilling i det Hele skulde være.

Jeg skal tillade mig at henstille, om der ikke kunde være Grund til, naar Præsten bliver fritagen for en Deel af de Byrder i Kommunens Bestyrelse, som hidtil have paaligget ham, da at lade ham, foruden Tilshyret med Skolevæsenet, ogsaa faae Andeel i Underviisningen, jeg mener i Religionsunderviisningen. Det er ikke min Mening, at Præsten skulde gaae hen i Skolen eller Skolerne og tage sin Time; nei, jeg mener kun, at han f. Ex. kunde tage Confirmanderne to Aar istedetfor eet, det vilde ikke kunde forvolde ham større Uleilighed eller Bryderi, naar han havde dem samlede paa eengang, om han havde 2 Aars istedetfor 1 Aars. Dette vilde have til Følge, at Lærerne ikke behøvede at anvende saamegen Tid paa Religionsunderviisningen og kunde benytte Tiden til andre Sag. Det er en Tanke, som jeg vil tillade mig at henstille. — Dernæst skal jeg tillade mig at gjøre en Bemærkning med Hensyn til Lovbdkastets § 6; den er vel allerede tildeels bleven berørt, men jeg skal dog tillade mig ogsaa at fremsætte min Mening derom. Det er Bestemmelserne om Vigningsmaaden, jeg sigter til, og da navnlig den, at der skal lignedes indtil $\frac{1}{4}$ paa Formue og Veilighed. Den høitæredede Indenrigsminister har meget rigtigt fremhævet, at der paa mange Steder i Landkommunerne er en stor Tilbøjelighed til at blive ved den gamle Vigningsmaade og lignedes Alting paa Hartkorn; han har fuldkommen Ret heri, der er mange forskjellige Grunde, f. Ex. at det er lettere at lignede paa den gamle Maade, eller at man derved unddrager sig den Uvillie, som noget Ngt oftest fører med sig, som gjøre,

at man hidtil ikke har villet slaae ind paa Vigningen paa Formue og Veilighed, og jeg troer derfor, at det er rigtigt at det bliver bestemt ved Lov, hvad der skal gøres. Jeg er overbevist om, at naar man først faaer Diet op for, hvad det har at betyde, vil man efterhaanden komme til at indsee, at det vistnok er det Rigtigste at lignede hele Communeudgiften enten paa Formue og Veilighed eller paa Indtægt, hvilket jeg troer dog til Syvende og Sidst er den eneste retfærdige Vigningsmaade. Men naar en saadan Bestemmelse skal indskydes i Lovbdkastet, hvilket jeg anseer for heldigt, saa er det ogsaa aldeles nødvendigt at træffe Bestemmelse for, at man kan ramme Besidderne af de Eiendomme, der ligge i Kommunen, men ikke beboes af Besidderne. Pader man hiin Bestemmelse staae, uden at træffe en saadan Bestemmelse, vil man begaae en stor Uret mod mange Kommuner, thi som det allerede er paaviist af flere foregaaende Talere, gives der Kommuner, hvor der findes store Eiendomme af maastee $\frac{1}{4}$ af Kommunens saantlige Hartkorn, som ikke beboes af deres Besiddere, og herefter vilde man kunne unddrage disse fra at ubrede Noget af den Andeel, der efter denne Bestemmelse skulde lignedes paa Formue og Veilighed. Med Hensyn til § 8, som omhandler den aarlige Vigning, skal jeg blot bemærke at jeg finder den Mangel ved Lovbdkastet, at man ikke har indrømmet Sogneforstanderskaberne Afgang til at komme med en Efterligning lig den Afgang, der er indrømmet Amtsraadet. Den Efterligning, der omtales i § 8, og som Sogneforstanderskaberne selv kunne udføre, er jo nemlig kun for deres Vedkommende, der tilflytte Kommunerne, efterat Hovedligningen er lagt. Men det er ikke, hvad jeg troer, der er Trang til alene at efterlignie. Det kan jo i Aarets Løb være nødvendigt at afholde andre og det temmelig betydelige Udgifter, som man ikke har forudsæet, da man ved Aarets Begyndelse lagde Hovedligningen. Nu har man jo ganske vist den Udvei at optage et Laan, som man ikke behøver at betale tilbage før end næste Aar, men jeg frygter dog for, at det ikke i alle Tilfælde vil være tilfrækkeligt. Jeg skal nævne et Par Exempler, der kunne indtræffe, og som jeg ogsaa veed ere indtrufne. Det er ofte